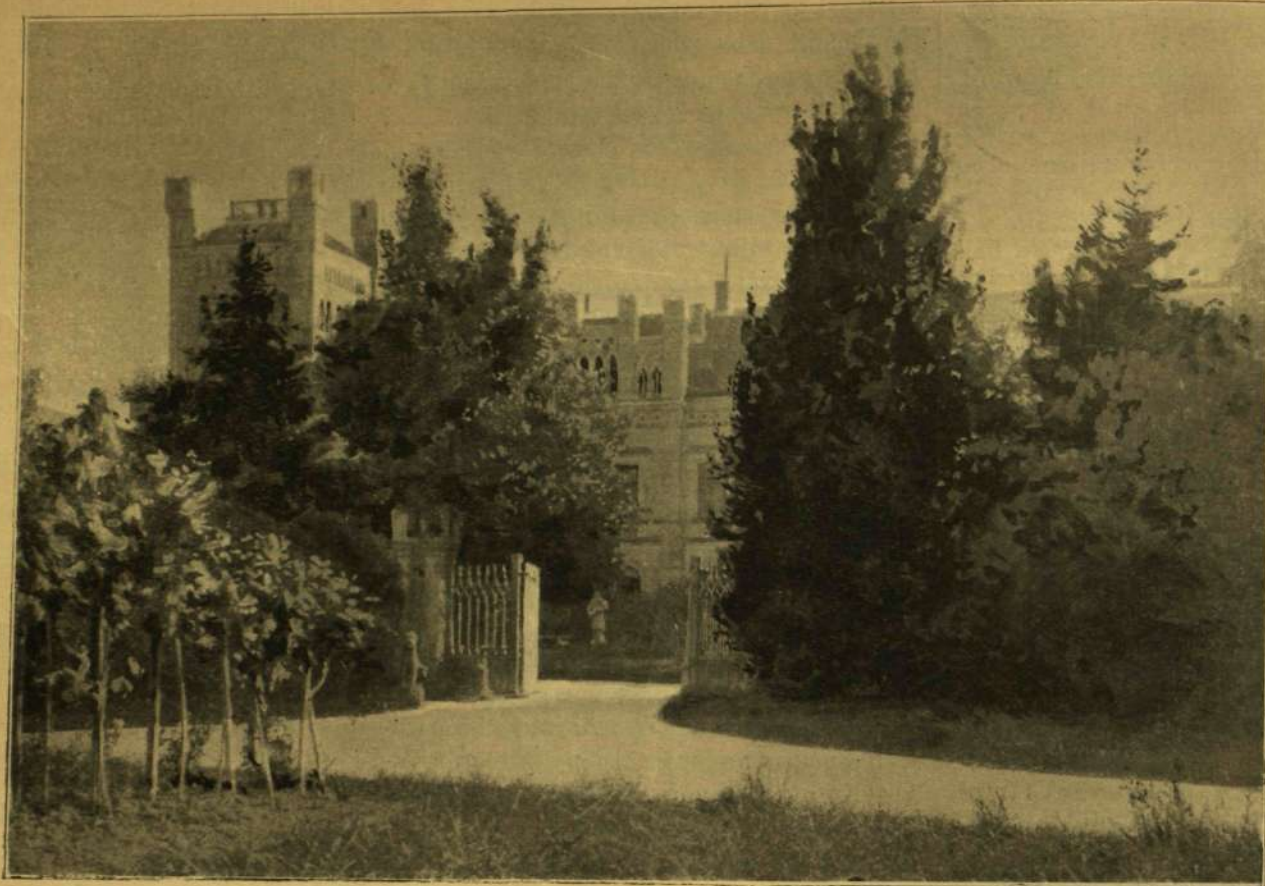

A GALANTAI KASTÉLY.

ő atyai gondoskodásának. Ezek nyomorának enyhítése lebegett magasztos cél gyanánt szemel előtt akkor is, midőn Kismartonban a betegápoló irgalmas szerzeteseket megtelepítette s a részökre alapított rendházat jól felszerelt kórházzal és gyógyszerházzal kapcsolta össze.

A szép lelkű herceg még halálában is jótévedője maradt szegény jobbágyainak, elengedvén utolsó intézkedésével mintegy három millióra menő hátralékos tartozásait. Özvegyének 12,000 forint évi járadékot, elhunyt nővére gyermekeinek 20,000 forintot hagyván, némely kisebb legatumon kívül összes szerzeményét testvére, Miklós másodszületett fiának hagyta oly hozzáadással, hogy ha még több fia is születne, e hagyatékban azok is arányosan részesüljenek.

Az özvegy hercegné két évtizeden át gyászolta hős és nemes szívű férjét s 1782 július 4-én szenderült jobb létre Kismartonban.

*

I. Miklós (Antal, Tamás, Tádé, Gyula, József) herceg, ki bátyjának, a gyermektelenül elhunyt Pál Antalnak halála következtében jutott a hitbizomány birtokába, 1714. december 19-én született s hetvenhat évre terjedt élete a közpályán szerzett érdemek hervadhatatlan koszorúját biztosította emlékének; bőkezű műpártolása pedig a Medici Lorenzo dicsőségét szerezte meg nevének. «Fényes» Miklós hercegnek neveztek kortársai. E néven őrizi emlékét ma is nagy fényű családjának története. 1737 márczius

4-ikén vezette oltárhoz Weissenwolf Nándorgróf leányát, Erzsébetet, kivel félszázadot meghaladó házassága zavartalan boldogságban tölt el. 1738-ban kamarássá, 1741 október 9-én ezredessé neveztetvén ki, a Gyulai-huszárok élén Strigannál és Trautenaunál tüntette ki magát, továbbá a németalföldi harczterén szerzett babérokat, melyekért 1747 július 6-án tábornoki rangot nyert, miután az előző évi drezdai kongresszuson is előkelő részt vett.

Mint korának legkitünőbb lovaskatonája, ő biztatott meg a pártatlan magyar huszárság gyakorlati szabályzatának kidolgozásával.

1753 márczius 13-án egy magyar — előbb «Andrássy» — gyalogezred tulajdonosává neveztetett ki.

A KISMARTONI KASTÉLY.

CZIRÁKY MARGIT GRÓFNŐ.

ESTERHÁZY MIKLÓS HERCEG.

Streliky fényképei után.

A kollini ütközet döntő pillanatában történt hősies közbelépésével Mária Terézia lovagrendjének jelvényét vívta ki. Kollinnál ugyanis egy gyalogdandár élén szuronysegezve üzette már az ellent, midőn látta, hogy a lovasság némely ellenséges csapatok váratlan támadása elől hátrálni készül. Villámsebessé vágtatott ekkor az ingadozó lovasosztály elé, mely, hősi példáján felbuzdulva, lelkes vezényszavára háromszor üjtotta meg a rohamot, s végre is futásra kényszerítvén az ellent, diadalmasan döntötte el az ütközetet. Példás magatartását az egész hadjárat folyamán, — melyben 1757 július 25-ike óta már mint altábornagy vett részt, — Mária

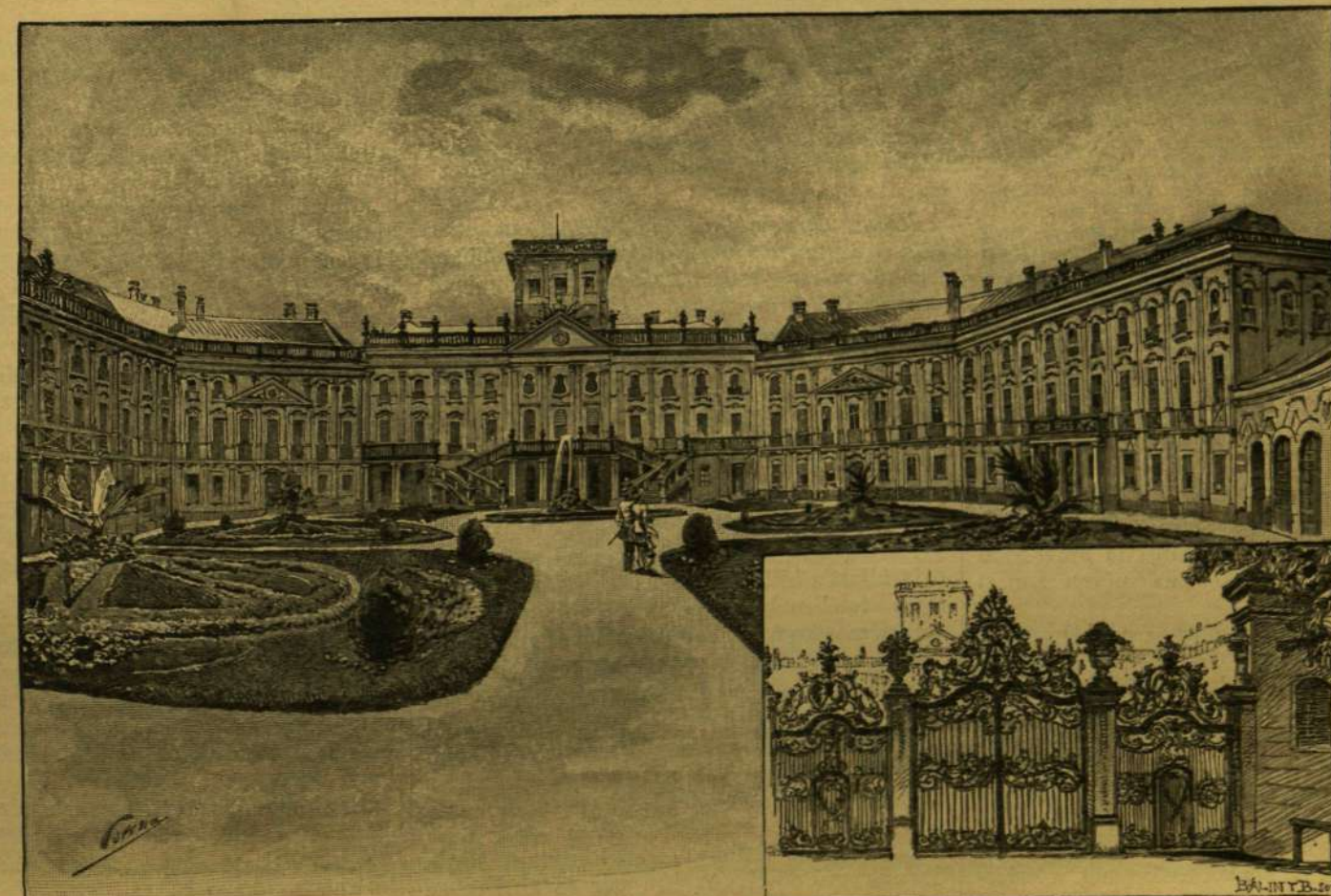
Terézia akkoriban alapított rendjének közepkeresztjével ismerte el, sajátkezűleg disztívén fel vele Esterházyt 1765 október 15-én.

Miklós herceg ekkor már a családi hitbizományának három év óta birtokosa, 1762. márcz. 28-tól sopronmegyei főispán, 1763. szeptember 27-től magyar királyi főkamrás mester s ugyanez év december 13-tól v. b. t. tanácsos is volt.

1764 folyamán a birodalmi választó és koronázó gyűlésen Frankfurtban időzött mint követ József császár koronáztatásánál a cseh választó fejedelemség képviselőjében. Ugyanez év ápril 21-én neveztetett ki még ugyancsak Frankfurt-

ban tábornaggyá s kevéssel utóbb a magyar királyi testőrző nemesi gárda kapitányává. 1765 február 15-ikén csehországi honosságot nyert, elismerésül azon érdemeinek, melyeket mint Csehország képviselője, Frankfurtban szerzett, s még ez év utolsó napján II. József császár az arany-gyapjas renddel is kitüntette. Katonai érdemeinek legtöbb elismerése tábornaggyá történt kinevezetése volt 1770 április 16-án.

Még nagyobb érdekű, mert az egész családra kiható nyilvánulása volt az uralkodóház hálájának az a fejedelmi elhatározás, mely a királyi trónt annyi hősi fáradsággal s roppant

ESTERHÁZA KASTÉLY. — AZ UDVAR FELŐLI HOMLOKZAT ÉS A KAPU.

Cserna Károly rajza.

A «GARASOS KISASSZONY» ELŐADÁSA A MAGYAR SZÍNHÁZBAN. — Marion a halpiazcon (I. felvonás).

Erdélyi fényképe után.

végbe e hó 16-án Budapesten, a hercegprímás házi kápolnájában. Az esküvő ritka fényes násznép jelent meg. A hercegprímási palota lépcsőházát az esküvő alkalmából valóságos virágos kertté varázsolták s a lépcsőket drága szőnyegekkel borították be. A szertartás 10 órakor kezdődött s kerek egy óra hosszáig tartott. A násznép diszmagyarban és katonai egyenruhában jelent meg.

Násznagyok voltak a végleges részéről herceg Esterházy Lajos londoni katonai attaché, herceg Trautmannsdorf Károly, a menyasszony részéről gróf Csekonic Endre és Esterházy László gróf. Nyoszolyóleányok voltak Trautmannsdorf Ilona és Gabriella hercegnők és Cziráky Charienne grófnő. Vőfélyek: Esterházy Rudolf gróf, Cziráky László gróf, Keglevich Miklós és Csekonic Gyula grófok. Jelen voltak továbbá: gróf Cziráky Jánosné, gróf Esterházy Lászlóné, herceg Trautmannsdorf Károlyné, herceg Esterházy Antalné, gróf Csekonic Endréné, gróf Cziráky Béláné, gróf Chorinszky Frigyesné, gróf Esterházy Lászlóné, Orszay Tekla báróné, gróf Károlyi Istvánné, gróf Esterházy Miklós Móriczné, gróf Csekonic Sándorné, gróf Széchenyi Andor Pálné, Cziráky Luisette grófné, Széchenyi Kálmán gróf.

Az esketést Vasary Kolos bíboros hercegprímás végezte nagy segédlettel. Részt vettek ebben Klinda Teofil esztergomi kanonok, dr. Kohl Medárd primaai titkár, továbbá Madarassy János és Ernst József, a Cziráky-család nevelői, azután Katona, Horváth és Chobot hercegi házi papok és nevelők. Esketés után a hercegprímás beszédet intézett a fiatal párhoz. Esküvő után a násznép a nemzeti kaszinóba vonult, ahol fényes lakomához ült. Az ifjú pár a mézesmatoket kismartoni kastélyában fogja tölteni.

Wekerle ötvenedik születésnapja. Wekerle Sándor e hó 14-ikén ünnepelte meg ötvenedik születésnapját csöndes családi körben, melyben ott volt Wekerle három iskolatársa, kik 33 évvel ezelőtt az ő elnöklésével a székesfejvári gimnáziumi önképzőkörnek szintén tagjai voltak és pedig Wetzel Gyula, a szabadalmi hivatal elnöke, Schmidt József államtitkár és Endrődi Sándor. Endrődi régi iskolatársának és önképzőkör elnökének költémé-

nyei négy kötetes gyűjteményével kedveskedett, a melyet Wekerle Sándornak ajánlott s a mely disznói a könyvpiacon csak később fog megjelenni. Érdekes, hogy a bort, a melyet ez alkalommal a régi cimborák fogyasztottak, egyik volt tanárunk, Vajda Ödön, mostani zirci apát küldött.

Munkácsy állapota. Munkácsy asszony Párisból Kölnbe költözött, hogy közelében legyen férjének, a nagy művésznek, a kit az endenachi gyógyintézetben ápolnak. Munkácsy állapotában az utóbbi időkben nem történt változás. Néhány hét előtt Munkácsy tükörről megrajzolta az arczképét és egy félig franczián, félig németül írt levél kíséretében elküldte feleségének. Munkácsy nagyon búskomor hangulatban van és attól csak nagyon ritkán tud megszabadulni. A mikor nincsenek tévészmői, egész értelmesen beszél. Betegsége a gerince-bántalom, mely átterjedt az agyra is és zavarokat okoz a szellemi működésben. A párisi törvényszék Munkácsyt kinevezte férje gyámjává.

Lakoma Feszty Árpád tiszteletére. Feszty két nagy történeti festményét nagy közönség nézi folytonosan. Az iskolák növendékei is sorra megjelentek a műcsarnokban. A kiállítás e hó 20-ikáig tart, mert azontúl a műcsarnok termeiben a téli kiállítást kell rendezni. A két kép mély hatása alatt a művész nagy számu barátai és tisztelői e hó 12-dikén lakomát rendeztek Feszty tiszteletére a városligeti Vampetice-féle vendéglőben. Sokan jelentek meg, művészek, írók, műszeretők s a felkösztöntésekben melegen nyilvánult az elismerés.

Horvát Boldizsár végrendelete. Az elhunyt volt igazságügyminiszter végrendeletében szülővárosának, Szombathelynek, több jótékony alapítvány javára jelentékenyebb összegeket hagyományozott. Végrendelete végrehajtójának Hodossy Imre országgyűlési képviselőt nevezte ki. Levelével, melyet még folyó évi augusztus hónapban írt, Horvát Boldizsár a maga emlékiratát szintén Hodossy Imrének küldte meg oly felhatalmazással, hogy az emlékiratokat akkor hozza nyilvánosságra, a mikor azt jónak, vagy szükségesnek látja.

Liptó-Ujvár, mint művész-otthon. A Vág folyó mellett emelkedő Liptó-Ujvár, az a középkori lovagvár egészen elhagyatott. Strobl Alajos szobrásztanár kérelmet intézett az igazságügyminisz-

terhez, melynek hatáskörébe tartozik az érdekes hely, engedné meg, hogy a szobrászok számára engedje át nyári tartózkodási helyül és műtermeknek. Fölállítanak benne Balassa Bálint költőnek emléktét is, a ki itt volt elzárva.

A mesteriskola átalakítása. A főváros VI. kerületében az eperkeri művésztelepen a festő mesteriskolát átalakítják, a műtermeket bővítik, jobb világosságra rendezik be, kertjét is díszes kőkerítés fogja körül, s ennek belső részén Trefort néhai közoktatásiügyi miniszter bronz mellszobrát állították föl. Trefort volt a festő és szobrász mesteriskola megalapítója.

Elixir de Spa, melyet Schallin, Pierry & Co Spa-ban gyártanak, joggal nevezetik az előkelő világ likőrnek, mert 1858 óta Németország, Ausztria, Magyarország, Angol-, Oroszország és Amerika, egyáltalán az egész világ elsőrangú körébe be van hozva. Mint-hogy Ausztria-Magyarország számára egy főúrnát (J. Paul Liebe Tetschen a/Elbe) állítottak föl, e kitaláló vezetői szer beszerzése lényegesen meg van könnyítve.

HALÁLOZÁSOK

MÁRIA ANTONIA toskánai nagyhercegnő temetése november 14-ikén ment végbe Bécsben. Az elhunyt holttestét előtte való nap szállították Orthból Bécsbe s a Burg-templomban helyezték Orthból Bécsbe a király is Bécsbe utazott Gödöllőről. Délután indult meg a gyászmenet harangok zúgása közt az augusztinusok templomába. A házakon, a merre a menet elhaladt, számos fekete zászló lengett. A temetésen ott voltak: a király, Lipót bajor herceg, Frigyes Agost szász herceg, a közeli rokonok közül Trapani grófnő, Ferdinánd, Lipót Ferdinánd, József Ferdinánd, Péter Ferdinánd, Henrik Ferdinánd, Lipót Salvator, Ferenc Salvator, Lajos Salvator főhercegek, Anna, Blanka, Mária Valéria főhercegnők, az ysenburgi hercegnő, továbbá: Ferenc Ferdinánd, Ottó, Ferdinánd, Károly, Lajos Viktor, Frigyes, Jenő, Ernő és Rainer főhercegek, Mária Jozefa és Klotild főhercegnők, Fulop, Lipót, Agost és Lajos szász-koburgi hercegek, a legelső udvari tisztok és méltóságok, a pápai nunczius, a nagykövetek, titkos tanácsosok, miniszterek, a reichsrath két házának és a tartományi bizottságnak elnökei, a polgármester, a község tanács elnöke és más küldöttségek, a tábornoki kar és a testőrségek. A magyar kormány képviselőiben báró Fejérváry és Josipovics miniszterek voltak jelen a temetésen. Gruscha herceg-érsek a papság élén fogadta a holttestet. A beszentelés után a kopsorsó gyászimákkal és fáklyakísérettel a sirbaltba vitték. A kopsorsó Ferdinánd főherceg, toskánai nagyherceg és négy fia, továbbá Lajos

Salvator, Lipót Salvator és Ferenc Salvator főhercegek kísérték. A sirbaltban még egyszer beszentelték a halottat, azután az első főudvarmester átadta a gvardiának.

KÖNYVES TÓTH KÁLMÁNNÉ, szül. VASÉCZI BUDA-HÁZY VILMA, a debreczeni ispotályi ref. lelkész és ismert író felesége, elhunyt Debreczenben. Meghatón tudatja halálát a gyászjelentésben a mélyen sujtott szerető férj: «Nincsen többé az élek között a legjobb feleség, páratlan édes anyja, áldozatkész testvér, gyöngéd lelkű rokon. Övének legmélyebb fájdalmára, áldásos élete 53-ik, eszményileg boldog házasságának 35-ik évében, lázári szenvedések után f. hó 12-ikén jobb létre szenderült. Feledhetetlen kedvesünk földi hamvai f. hó 14-ikén, házasságunk évfordulati napján, d. e. 10 órakor az ispotályi ref. lelkész lakástól helyeztetnek el a Kossuth-utcai sírkertbe, egy év előtt elhunyt testvére porsátora mellé. Végtesztességtételére közeli s távoli rokonait s a résztvevő közönséget fájó szívünk enyhítésére meghívjuk. Így hangzik a bánatos férj fájdalmas értesítése a maga és fia, dr. K. Tóth Mihály, a testvérek és nagyszámú rokonság nevében is. A nemeslelkű, jóságos úri nő elhunyt egész Debreczenben a legnagyobb részvétet ébresztette. A lelkész-laknak igazi ékessége volt, ki férje lelképásztori hivatásából szeretettel és a jólélek érzésével vette át azt a részt, hogy a panaszkodókat, kesergőket és szűkölködőket vigasztalja. Nagyon sokan ismerték és mindannyian tisztelték ezt a nemes asszonyt, kit a természet is pazarul fölékesített, s kinek megjelése oly összhangzásban állt lelkének és szívének kellemével. Mintája volt a magyar asszonynak, család körében, a vendégszerető otthonban, a társaságban és lelkész férje oldalán. A kik a kedves körben találkoztak vele, soha el nem felejtik. Férje, a tudós lelkész, ki önálló irodalmi működése mellett sok kitűnő külföldi munkát fordított magyarra, lapunknak egyik legrégibb dolgozótársa. A mi részvételünk is enyhítse fájdalmát, melyben annyian osztoznak.

Elhunytak a közeli napokban: TERRAY BÉLA, süvelei ág. hitv. ev. lelkész, egyházmegyei főjegyző, 50 éves korában. Süvetén, és nagy kiterjedésű rokonság gyászolja. — NEMES FERENCZ, a sárospataki jogakadémia nyug. tanára, 30 éves tanári működése után 64 éves korában, Sárospatakon. — Rakssai RAKSÁNYI ANTAL, 48-as honvéd-tüzér főhadnagy, izbgyai földbirtokos, törvényhatósági bizottsági tag, 76 éves korában, Izbgyán. — Szentkirályi VARGHA SAMUEL, 1848—49-es honvéd főhadnagy, a Szt. Rókus-kórház hivatalnok 73 éves korában, Budapesten. — Csik-szentmártoni id. BOCHKON Károly, negyvennyolcas honvéd élemezési biztos, nyug. körjegyző, dr. Bochkon Károly egyetemi tanár édes atyja, 77 éves korában, Kézdi-Vásárhelyt. — FEJÉR László, földbirtokos, Hevesmegyei t. szolgabírája, a csányi nemes közbirtokosság elnöke, 44 éves korában, Csány községben. — FANCSI József, nyug. áll. tanár, 47 éves korában, Maros-Vásárhelyen. — SZARVAS János, Pelsőcz nagyközségnek közel három évtizeden át volt főbírája, a ki az egész Sajó völgy vidékén nagy tiszteletben állott, 77-ik évében, Pelsőczben. — FOLLIMONOV FOLLY János, m.-pécseai birtokos, a nyáron Karlsbadban hirtelen meghalt Folly Emil csanádi kanonok és pápai prelátus öccse, Temesvározt, 56 éves korában. — LAURENTY ANDRÁS, ratkopolomi tanító, ki nemrég ment 50 éves tanítóskodás után nyugalmába, 75 éves korában. — DUBUKAT János, ügyvéd, 64 éves korában, Maros-Vásárhelyt. — PISZTORAY ALAJOS, az egykori pesti drabantok kapitánya, 84-ik évében, Budapesten. — VEREBES ISTVÁN, nyug. polgári biztos, Kőbányán, 64 éves korában. — URBÁNYI JENŐ, építész, 31 éves korában Budapesten. — TETTESY ALADÁR, gimnáziumi tanuló, Tetty Emil és neje Kovács Magdolna 11 éves fia, Budapesten. — ENGEL Nándor, a budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok sok éven át volt elnöke, 68 éves korában. — NÉMETH IMRE, a Pálffy hercegi uradalom nyug. tisztartója, 69-ik évében, Malaczkán. — KOVÁCSNAI KOVÁCS GYULA, e hó 9-ikén, Abonyban. — DR. GRUBY DÁVID, Párisban élt és jól ismert magyar orvos, 90 éves korában Párisban. Kis-Kéren született, Pesten tanult és 1836-ban utazott Párisba, hol azután letelepedett, de 1848-ban hazajött s végig kitűzötte a szabadságharcot. Sok előkelő betegét gyógyított s Heine is megemlékezik róla emlékirataiban. Nagy vagyonából jelentékeny összegeket fordított jótékony célokra. — Id. barsi LEDENFROST GYULA, nagybirtokos és gyártulajdonos, 66 éves korában, Nagy-Bossány községben.

DIVALD KÁROLY
FÉNYKÉP-MŰTERME
BUDAPESTEN.

Üllői-út 21. szám.

Ajánlja műtermét mindennemű főlvételekre legnagyobb formátumig. Külön műsorszorosító osztály.

Heliogravure, Autotypia,
Fototypia, Fénynyomat.

Telefon összeköttetés. 7544

Dr. Krepuska Géza

főorvos, egyetemi m. tanár, lakását a Ferenczyk-bazárjából a József-utca 4. szám alá tette át. 7924

Mint kiváló gyógyvizet és övszert rheuma, köszvény és hurutos betegségeknek, valamint hólyag- és vesebántalmaknál, orvosi tekintélyek a Salvator-Lithion-forrást ajánlják.

Alapítási év 1810. **HALTENBERGER BÉLA** Alapítási év 1810.
KELMEFESTŐ ÉS VEGYI TISZTÍTÓ INTÉZET.
Kassa, Szerencsen-utca 4. sz.
Az ország legrégibb s kitűnően berendezett kelme-festő és tisztító intézetében ruhák s bármilyen kelme-festetek és tisztítások. — A főúti ezen intézet a postai megbízásokra felel s naponta ékesen díszes öltözetű emberek s munkások kivételével kifüggesztve. Tudakozásokra azonnali válasz. 7519

Részletfizetésre

porcellán-készletek, majolikák, üvegtárgyak, chinacizák, lámpák, takaró, bambusz-butorok, bórúrok, acél-áruk stb. kaphatók.
Kimerítő képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küld a szegedi porcellán-festészeti gyár
Ivánkovits Károly és Fia Szegeden.
Utazó-ügynökök Felsőmagyarországon és Erdély részére jó referenciák mellett kerestetnek.

Elixir de Spa
La plus agréable des Liqueurs
Schallin, Pierry & Co à Spa
Az előkelő világ likőre
1858 óta.
Főraktár: J. PAUL LIEBE
Tetschen a/Elbe.
Tudakozódások raktár iránt Tetschen a/Elbe kéretnek. 7930

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb).
Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámentesen és házhoz szállítva.
Minták postafordultával.
Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.
HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállító).

Foulard-selyem
65 krtól - 3 frt 35 krig méterenként legújabb mintázat és színben -
